

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
Ecotourism management of Songkhla City Municipality Songkhla Province

ยลลิตา แสงจันทร์*

Yollita Sangchan *

เทศบาลนครสงขลา

Songkhla Municipality

E-mail: yollita.san@rmutr.ac.th

Retrieved; 02-06-2025; Revised; 31-07-2025. Accepted; 20-08-2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อประเมินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา (2) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา และ (3) เพื่อพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 300 คน โดยวิธีแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์สเปียร์มัน และสมการถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยประกอบด้วย (1) ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่าอยู่ในระดับมาก (2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า เป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถพยากรณ์ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 81.7 โดยมีปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การวางแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน

คำสำคัญ: การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ; เทศบาลนครสงขลา ; จังหวัดสงขลา

Abstract

The purposes of this study were (1) to explore ecotourism management of Songkhla City Municipality Songkhla Province, (2) to explain correlation between factors affecting ecotourism management with ecotourism management of Songkhla City Municipality Songkhla Province, and (3) to forecasted ecotourism management of Songkhla City Municipality Songkhla Province. This study was conducted by a quantitative approach. Data were collected from samples 300 residents of community Mueang District Songkhla Province by using questionaries. The data obtained were analyzed by percentages, mean, standard deviation, Pearson correlation and Multiple regression. The findings revealed that (1) ecotourism management of Songkhla City Municipality Songkhla Province was high level, (2) correlation between factors affecting ecotourism management with ecotourism management of Songkhla City Municipality Songkhla Province was significant positive, and (3) factors affecting ecotourism management could forecast ecotourism management of Songkhla City Municipality Songkhla Province at 81.7 affecting factors were leading planning participation in evaluation participation in decision.

Keywords: Ecotourism management; Songkhla municipality; Songkhla province

บทนำ

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้นหรือเพื่อหาความรู้ การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ประกอบด้วยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและ การท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ประเทศไทยมีขีดความสามารถสูงด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักของประเทศความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย คือ การมีทุนสังคม และวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ซึ่งสั่งสมมายาวนาน อาทิ สถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชพิธี ศาสนา สถาปัตยกรรม ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ การละเล่นภาษา ประเพณี คติความเชื่อ ภูมิปัญญา สมุนไพร อาหารไทย ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วิถีชีวิตที่สำคัญประเทศไทยยังเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมที่มี

หลักฐานในทางโบราณคดีเป็นที่ประจักษ์ของชาวโลก และได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลก อาทิ ชุมชนเมืองเก่าอยุธยาและสุโขทัย เป็นต้น

จังหวัดสงขลา “เมืองเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและเมืองน่าอยู่ น่ากิน น่าเที่ยวระดับประเทศ”เป็นจังหวัดภาคใต้ตอนล่างที่เชื่อมต่อกับ ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย เป็นหนึ่งในสี่จังหวัดภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว 5 ปี (พ.ศ. 2559-2563) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีด้วยสภาพทางนิเวศที่หลากหลาย ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นทะเลแบบ “ลากูน” หนึ่งเดียวในประเทศที่มีระบบนิเวศพิเศษสามน้ำ คือ น้ำเค็ม น้ำกร่อย และน้ำจืด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ทะเลน้อย ทะเลหลวง ทะเลสาบสงขลาตอนกลาง และทะเลสาบสงขลาตอนล่าง ก่อนไหล

ลงสู่ทะเลอ่าวไทย และเป็น 1 ใน 117 แห่งทั่วโลก ที่จัดเป็นแหล่งที่มีคุณค่าทางธรรมชาติของทะเลสาบครอบคลุม 3 จังหวัด สงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราชถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ได้มีการเตรียมยกระดับ และพัฒนาพื้นที่พิเศษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่วนร่วมกับหน่วยงานชุมชนในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้น้อยที่สุด ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เน้นสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่ เกิดความตระหนักรู้และใส่ใจในสิ่งแวดล้อมได้ไปพร้อม ๆ กันอีกทั้งยังช่วยอนุรักษ์ระบบนิเวศในพื้นที่ เพื่อก่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป ขณะเดียวกันมีการจัดการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเฉพาะชุมชนในอำเภอเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่หลากหลาย การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นการจัดการภาครัฐตามหลักการรัฐประศาสนศาสตร์หลังสมัยใหม่ (New Public Service) (Denhardt, & Denhardt, 2007)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
3. เพื่อพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

สมมติฐานในการวิจัย

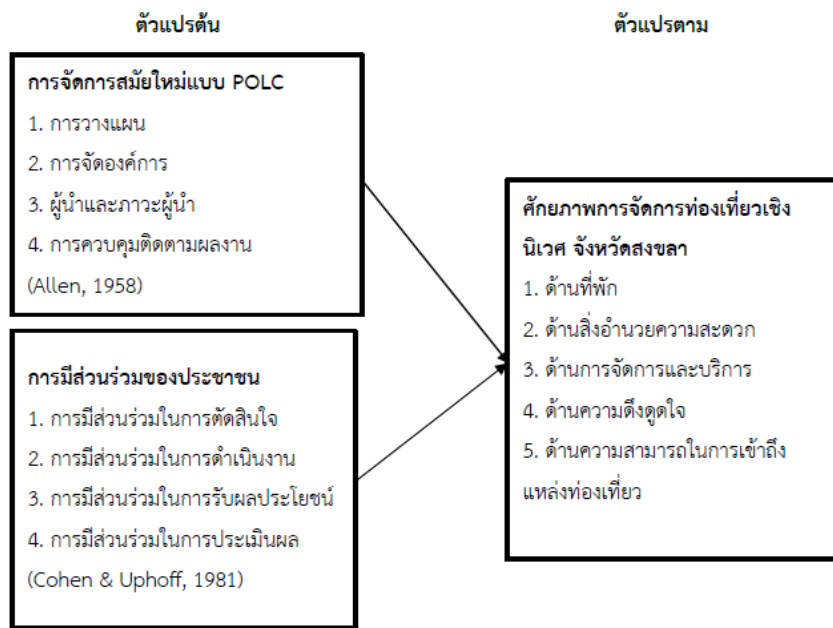
1. การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ไม่เป็นเชิงบวก
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ไม่เกินร้อยละสามสิบ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรม การศึกษาค้นคว้าถึงแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายที่ได้คิดค้นและเรียบเรียงไว้เป็นข้อมูลสำคัญเพื่อประโยชน์ต่อกระบวนการดำเนินการศึกษาให้ชัดเจน และเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวความคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ การจัดการท่องเที่ยวแบบนิเวศ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการสมัยใหม่ แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวคิดและทฤษฎีการวัดประสิทธิผลของการจัดการ บริบทพื้นที่ที่ศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิด

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา สำหรับกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จากแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวแบบนิเวศ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการสมัยใหม่ POLC ของ Allen (1958) ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ ผู้นำและภาวะผู้นำและการควบคุมติดตามผลงาน แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชนของ Cohen & Uphoff (1981) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และแนวคิดและทฤษฎีการวัดประสิทธิผลของการจัดการของ Gibson, John, & James (1982) ประกอบด้วย การผลิต (Production) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความพึงพอใจ (Satisfaction) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) และการพัฒนา (Development) สามารถสรุปได้ ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิด

ที่มา: พัฒนาจากแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวแบบนิเวศ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการสมัยใหม่ POLC ของ (Louis A. Allen, 1958) แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชนของ (Cohen & Uphoff, 1981) และแนวคิดและทฤษฎีการวัดประสิทธิผลของการจัดการของ (Gibson, John, and James, 1982)

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ที่ประยุกต์จากทฤษฎีการจัดการของ Allen (1958) ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ ผู้นำและภาวะผู้นำ การควบคุมติดตามผลงาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่ประยุกต์จากทฤษฎีของ Cohen & Uphoff (1981) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ตัวแปรตาม คือ ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดสงขลา ที่ประยุกต์จากทฤษฎีประสิทธิผลของ Gibson, John, and James (1982) ประกอบด้วย การผลิต (Production) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความพึงพอใจ (Satisfaction) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) และการพัฒนา (Development)

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 300 คน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา ประกอบด้วย การผลิต ประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ การปรับเปลี่ยน และการพัฒนา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบบลิเคิร์ต (Likert ration scales) คือ น้อยที่สุด = 1, และมากที่สุด = 5

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบบลิเคิร์ต (Likert ration scales) คือ น้อยที่สุด = 1, และมากที่สุด = 5

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการจัดการสมัยใหม่ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ ผู้นำและภาวะผู้นำและการควบคุมติดตามผลงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบบลิเคิร์ต (Likert ration scales) คือ น้อยที่สุด = 1, และมากที่สุด = 5 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น มีการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง และทำการรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง และนำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบทั้งหมด นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิง ประกอบด้วย สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ในการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา

จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลาด้านการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82 รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา

จังหวัดสงขลา ด้านการจัดการ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลาด้านการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านผู้นำและภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 รองลงมาคือ ด้านการควบคุมติดตามผลงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.79 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบพบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ตามลำดับ จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการจัดการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ไม่เป็นเชิงบวก ผลการทดสอบพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลาจังหวัดสงขลา เป็นเชิงบวก ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นเชิงบวก

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ไม่เกินร้อยละสามสิบ ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 81.7 โดยมีปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การวางแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถพยากรณ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ได้เกินร้อยละสามสิบ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของแวคอดีแยะ มะรอมแม (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดปัตตานีภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 5 แห่ง มีความพร้อมและเหมาะสมในระดับที่สูงในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านสถานที่ ลักษณะของพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติ ยกเว้น สภาพสังคม และสภาพเศรษฐกิจ ที่มีความเหมาะสมในระดับที่ปานกลางข้อเสนอแนะการจัดการท่องเที่ยว คือ ควรมีแนวทางการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ 1) รูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ความสัมพันธ์ของการตลาดและการประชาสัมพันธ์ 3) การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง 4) รูปแบบของการพัฒนาศักยภาพของคนในพื้นที่ และ 5) ผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบต่อการท่องเที่ยว

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมี

ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท บุญราศรี (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ของชุมชนลำพะยาอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาในอนาคต พบว่า การศึกษาพัฒนาข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา มีดังนี้

2.1 การศึกษาการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนลำพะยา ควรสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อให้ชุมชนสามารถได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยคงระดับทรัพยากรที่มีอยู่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุด โดยแง่มุมทางเศรษฐกิจ ประโยชน์ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องรักษาทุนของสังคมไว้ แง่มุมด้านสิ่งแวดล้อมจะเน้นการรักษาเสถียรภาพของระบบนิเวศทั้งทางชีวภาพและกายภาพจากการผลิตและการใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนแง่มุมด้านสังคมจะต้องรักษาความมั่นคงของสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการลดความขัดแย้งในสังคมที่มีสาเหตุมาจากการผลิตและการใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนลำพะยาให้เรียนรู้และเข้าใจถึงการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านชีวภาพด้านคุณค่าในการใช้ประโยชน์ และด้านคุณภาพชีวิตด้วยการผลักดันนโยบายและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนโดยเน้นตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตร การเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมและท่องเที่ยวชายแดน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การระดมภาคีทุกภาคส่วนร่วมเสริมสร้างยะลาสันติสุขการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ การสร้างความสมดุลการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่มการส่งเสริมวิถีไทยและการสร้างความเชื่อมั่นของ นักท่องเที่ยว และการบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจอย่างสมดุลของชุมชนลำพะยา

3. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านผู้นำและภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 รองลงมาคือ ด้านการควบคุมติดตามผลงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.79ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีฤกษ์ เพชรมนต์ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาตรฐานดี

เยี่ยม ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดนครราชสีมา ของกลุ่มผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 1. ควรมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด เช่น มาตรการด้านความปลอดภัย 2. ควรมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการประชุมหารืออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และ 3. ควรมีการสร้างการสื่อสารการตลาด รวมไปถึงช่องทางการตลาด โดยเน้นใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีต้นทุนต่ำ สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในจำนวนมาก ตลอดจนควรมีการประเมินความพร้อมของชุมชน เช่น จำนวนบุคลากรในการให้บริการ กิจกรรมท่องเที่ยว และพื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวให้มีเพียงพอ สำหรับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการสนับสนุนกระบวนการจัดการ ความรู้ให้กับกลุ่มผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ควรมีการส่งเสริมการเชื่อมโยงกิจกรรมย่อยต่าง ๆ เช่น การขนส่งเดินทาง การทำของที่ระลึก การทำอาหาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านภาพรวม ต้องพัฒนาแนวทางทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม ควรจัดการให้สมาชิกทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ด้านการจัดการ พบว่า ชุมชนควรจะต้องมีการจัดการวางแผนสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สามารถจัดการให้เกิดประสิทธิผลในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ในระดับรากแก้วให้สามารถแข่งขันกับการท่องเที่ยวของประเทศอื่น

2. ชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ควรพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วิจัยในด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

2. วิจัยความเป็นไปได้ในการนำระบบการจัดการแบบ Artificial Intelligent มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

บรรณานุกรม

- ตรีฤกษ์ เพชรมนต์, ปาริฉัตร ศรีหะรัญ, พัชรินทร์ โสมปาน, และ ศิริพร หมั่นหัสถ์. (2564). ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 15(1), 236-252.
- แวคคอดีเยาะ มะรอมแม. (2560). *การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดปัตตานี ภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต].สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สนิท บุญราศี. (2565). *รูปแบบการจัดการต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนลำพะยาอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาในอนาคต* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies*. New York: Cornell University Press.
- Denhardt, R. B. & Denhardt, J. V. (2007). *The New Public Service: Serving, Not Steering*. New York: M.E. Sharpe.
- Gibson, J. H., John, M. I. and James H. D. (1982). *Organizations : Behavior structure and Processes* (4th ed.). Austin, TX: Business Publications.
- Allen, L. A. (1958). *Management and organization*. New York: McGraw-Hill Inc.